

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vsa leta 8 g. — k.
" pol leta 4 " — "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:

za vsa leta 10 g. — k.
" pol leta 5 " — "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravišstvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 80 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Pariz je padel.

Pariz je padel in kar je Thiers že leta 1840 pre-rokoval, zgodilo se je: „Udari po Parizu in vsa Francoska se bode čutila kakor mož, ki je dobil udarec na glavo.“ Velikanska borba, ki jo je Francoska od Sedana sem bila za najviše dragocenosti človeške, za narodno čast in samodoločbo narodov proti silno preležnemu nasprotniku, je zdaj brž ko ne končana. Častno končana! Velikansko kakor se je Pariz branil, je tudi padel. Pariz je zopet enkrat pokazal, da ni nezasluzeno stal na čelu veliki Francoski. Pariz, pravi „N. F.“ je deželo rešil in jej pridobil spoštovanje in občudovanje vsega sveta. Kar je bil samoljubni cesar s svojim dolgoletnim gospodarjenjem in svojo korupcijo pokvaril, to je Pariz zopet popravil. Pariz in Sedan, oba mesta značita kapitulacije. A kako sramotna je ena, kako slavna druga! Tam cesar, ki se je po dolgem absolutizmu omehkužen dal v past zvabiti in z vsemi svojimi kreaturami ujeti; tu ponosno, za omehkuženo razglašeno mesto, ki se s hrabrostjo brez primere brani proti notranjemu pomanjkanju in revščini in proti zunanjemu močnemu sovražniku, ktero ni padlo pred nemškim orožjem, ampak pred tistim sovražnikom, pred katerim se zastoj bori vsa hrabrost, vsa moč, padlo je pred gladom.

Kake nasledke bode to imelo? Skoraj gotovo je, da je kapitulacija Pariza predhodnica prihodnjemu miru, kterege je na vse strani tako potrebno. S težkimi žrtvami bode si Francozka ta mir pridobila. A žrtve ne bodo zastoj. V vsej svoji nesreči je Francoska še le spoznala svojo pravo moč, kajti kar je v tej velikanski borbi častnega in poveljalnega, to je zasluga naroda samega, kteremu je bil prejšnji vladar vse iz rok pobral in ga tako rekoč neoboroženega in brez armade postavil pred zmagovalnega, z vsem pre-skrbljenega sovražnika; kar pa je vojska v dobi pred Sedanom sramotnega kazala, to vse pada nazaj na glavo tirana, ki je ljudstvo v toliko nesrečo strmoglavil in ki zdaj kot jetnik premišljuje, kako se maščujejo vladarska hudodelstva. Naj ošabni zmagovallec francoski deželi naloži še tolika bremena, naj jo skuša še tako ponižati: narod, ki je tolike in take skušnje tako častno prenašal, ima preveč životne moči v sebi, da bi bil za vselej ali tudi le za dolgo uničen.

S tem da se je na 3 tedne sklenilo splošno pomirje na morji in na kopnem, storjen je prvi korak do konečnega miru. 15. februarja se imajo zastopniki Francozke v Bordeaux zbrati, da spregovoré v imenu dežele. Od 4. septembra sem Francoska ni imela prav za prav nobenega organa, po kterem bi bila mogla dežela svoje mnenje, svojo voljo izrekati. Cela vlada narodne brambe je bila le bolj pariška vlada, ker ni imela med seboj zastopnikov provincij. Do 8. februarja bode Francoska zvolila zdaj prave narodne zastopnike, ki se zberó 15. t. m. v Bordeaux. Pred ta deželni organ bode stopila začasna vlada, da račun položi o svojem ravnanji. Z dobro vestjo bode lahko polagala svoj račun. Smela bode naglašati, da ni nič opustila, kar bi moglo Francozko rešiti nevarnosti, da se trgajo kosi od francoske dežele, in da je še le potem sklenila začasno pomirje, ko jej železna določila vojne sreče niso puščale druge poti. Vsa določila za prihodnost pa so prepuščena zbranim zastopnikom samim; oni bodo imeli sklepati, ali odstopijo za mir kaj svoje dežele ali ne; vlada jim v tem oziru ni rok zavezala. Kakor zdaj stvari stojé,

skoraj ni dvomiti, da bodo francoski zastopniki sedanji vladi dali veliko zaupnico in vse polnomoče, da bode mogla skleniti definitivni mir. Odmerjen je francoskim zastopnikom le kratek čas, samo 4 dnevi, kajti že 19. t. m. je konec zašasnemu pomirju.

Ta kratka doba nikakor ne kaže, da bi hoteli Nemci zmerno postopati proti nesrečni deželi, staviti jej primerne pogoje. Ako pa bi se Nemci tudi zadnji trenotek še strezovali in le toliko tirjali, kar jim po vojni sreči in pravici gré, to je gotovo, da Francozi svojim nemškim sosedom nikdar ne bodo pozabili sedanje nesreče, da se je globoko v srce francoskega naroda ukoreninilo večno sovraštvo proti Nemcem, da bodo matere tega sovraštva učile svojih nedolžnih otrok, in da bode sedanji mir oče prihodnjim vojskam. Dokler ima Francoska mož, kakor Bourbaki, ki se je hotel sam usmrčiti, ko je slišal o pomirju z Nemci, kakor je Gambetta, ki je vse svoje sodelovanje odpovedal pri sklepanju miru, dokler prebivalstvo kakoršno je ono v Bordeaux, ki še zdaj javno in soglasno demonstrira proti vsacemu miru tirjaje vojsko do zadnjega moža, toliko časa se bode po Francoski iz tisoč in tisoč ust ponavljal strastni klic: „Večno sovraštvo Nemcem!“

Zbirajmo in edinimo svoje moči.

○ Dobro je bilo v 8. št. „Slov. Nar.“ v dopisu iz Maribora rečeno, da je nam Slovencem pred vsem treba zbirati svoje moči, v prvi vrsti, se ve da, za politične namene, ker mora nam vsem v prvi vrsti na tem ležéce biti, da na razburkanem morji političnih homatij, ki se nekaj že zdaj godijo, nekaj pa še le pripravljajo po vsej Evropi, čolniček svoje narodnosti pogube rešimo. Ali poleg političnega prizadevanja ne smemo pozabiti napredovanja v drugih vrstah narodnega življenja, na ktere obrniti pozornost rodoljubov je namen teh vrstic. Omeniti mi je tu najprej gospodarstvo. Tu nam je treba narodnih gospodarskih društev, ne takih, ki bi ustrezala samo nekterim bogatašem in velikašem, ampak takih, ki bi bila v korist narodu, to je pri nas po večem, kmetu. Ali naše sedanje kmetijske družbe dosegajo ta namen, naj premislijo pred vsem slovenski posestniki na južnem Štajerskem, ki se že tako dolgo pripravljajo svoje lastno društvo si osnovati, pa se vendar še zmerom dajo pohlevno Nemcem za nos voditi. Koliko laške kmetijske družbe po Primorskem za slavenskega kmeta storijo, kažejo najbolj uborne kmečke razmere v Istri. In kranjska družba? gotovo bi tudi tam marsikaj lahko bolje bilo, kakor je. Pa če hočemo izdatno napredovati v narodnem gospodarstvu, moramo se na tem polji zediniti vsi Slovenci: eno gospodarsko društvo bi naj obsegalo vse slovenske pokrajine. Da je po raznih slovenskih krajih gospodarstvo nekoliko različno, je res, pa nikakor ne toliko, da Slovenci ne bi imeli skupnih gospodarskih interesov, in kdo more trditi, da Slovence na dolnjem Štajerskem gospodarske zadeve bolj z gornje-štajerskimi Nemci, kakor pa s Kranjci vežejo, ali Slovence goriških hribov bolj s furlanskimi prebivalci vse drugačne planjave, kakor pa s kranjskimi Gorenjci? Kras pa je v tem oziru vez med notranjskim svetom in Istro. Krajnim različnostim gledé gospodarstva bi popolnoma ustrezale podružnice, primerno osnovane. Tudi če s političnega stališča to reč pogledamo, se nam bo pokazalo, kako potrebno nam je zediniti svoje gospodarske moči. Zakaj če bodo nasprotniki videli,

da za edinost na tako važnem polji, ktero si lahko sami pripravimo, ne maramo, bodo še veliko manj hoteli sprevideti potrebo političnega našega združenja.

Drugo polje še popolnoma zanemarjeno je umetnost, in tu mislim posebno na slikarstvo in kiparstvo (podobarstvo). Koliko je Slovencev raztrošenih po domovini in tujini, ki znajo izvrstno risati, drugih ki znajo z barvami slikati, tudi domačih kiparjev imamo! Koliko je gotovo med njimi izvrstnih glav, ki jim podpore manjka, da bi se dalje izobraževali! Vse te moči so za slovenski narod izgubljene, dokler nimamo slikarskega društva, ki bi zbiral raztrošene moči, nove budilo, vse pa na razni način podpiralo in navduševalo. Poleg takega društva bi, kader bi se enkrat utrdilo, kaj lahko izhajal ilustriran slovensk list. — Tudi prijateljem glasbene in pevske umetnosti na srce pokladam, naj se iz vseh slovenskih pokrajin združijo v eno, veliko društvo; po dosedanji diletanovski poti ne pridemo dalje. Moči ne manjka, treba jih je le zbirati, spodbujati in podpirati, ker pa mecenatov nimamo, jih mora nadomestiti društvo. Najlepšo priložnost tako društvo osnovati pa bi imela učiteljska društva, ki med svojimi udi največ prijateljev glasbe in petja štejejo. Vse te namene doseči, je treba poleg družega tudi denarja. Mislim, da bi brez posebnih težav se vsa ta društva vzdržati zamogla že s prineski svojih udov. Pa prepričan sem, da bi se tudi denarne moči v podporo narodnim zavodom sploh dale zbrati in zediniti — z majhnimi žrtvami za posamezne darovalce, pa v veliko in izdatno pomoč narodnim namenom. Posnemajmo v tej reči vrle brate Čehi. Oni si zidajo krasno narodno gledališče. Kako dobivajo izdatne svote od vseh strani domovine in tujine? V katerem kraju koli je peščica rodoljubnih Čehov, tam je tudi odbor, ki pobira prineske — majhne sicer, pa redne, n. pr. cela družba se zaveže v ta namen 1 krajcar na dan plačevati. Ako bi bilo mogoče to nabiranje prav obširno vrediti, da bi n. pr. $\frac{1}{10}$ vseh Čehov se ga udeleževalo — naj si vsak sam preračuni, koliko bi to na leto izneslo. Skoro neverjetno se nam zdi, in vendar je mogoče — se ve da — ako ljudje rok križem ne drže, ako je vse pametno organizirano. Pri nas Slovencih, ki nas je manj, bi se naravski ne nabralo toliko, ali vendar še zmirom zelo veliko. Treba je le osnovati veliko, pametno urejeno podporno društvo za narodne namene.

Zbirajmo tedaj pridno svoje moči in zedinimo se vsi Slovenci vsaj v tistih vrstah narodnega življenja, v kterih si edinost lahko sami ustvarimo in je nam ni treba pričakovati od milosti naših nasprotnikov!

Dopisi.

—r.— Iz Ljubljane 30. januarja. [Izv. dop.] (Drugi letošnji občni zbor političnega društva „Slovenije“). Zbranih je bilo okolo 50 družabnikov. Dr. Bleiweis omenja v svojem pozdravnem govoru popolnoma neresničnih poročil, ktera ljubljanskemu Tablattu pišejo vohoni*). Naj bi tedaj vohoni poročila, ktera so namenjena za javnost, spisovali resnično. O prvi točki dnevnega reda: Ali društvo odobri addresso deželnega zbora kranjskega od 30. avgusta 1870. leta, poroča gosp. Graselli s pristavkom, da naj

*) Magistratni svetovalec gosp. Guttman je tako prijaznega srca, da ta posel opravlja. Dopis.

se zahteva od vlade, da se o adresi resno posvetuje. Stolni kaplan gosp. Kljun je s tem zadovoljen, vendar pa izreče željo, ka bi se po oropanju svetega očeta žaljenim čustvom med katoliškim prebivaljstvom na Kranjskem zadostilo krepkejšim izrazom. Kanonik Peter Urh se zahvaluje v imenu svojega stanu narodnim poslancem zbog adrese, ktera je gotovo izvrstna, ker jo je najodličnejši vodja konservativne stranke v Avstriji grof Leo Thun vsem katoliško-političnim društvom priporočil, da se o njej sklepa. Dr. Costa je sicer z govorom gosp. Kljuna ene misli, meni pa, ka je to, česa gosp. Kljun želi, tako že v adresi deželnega zbora kranjskega povedano, tedaj bi bil vsaki popravek in dostavek odveč. Predlogi poročevalčevi se potem enoglasno potrdijo.

O drugi točki na dnevnem redu. „Nasvet o napravi denarnih založnic v podporo kmetijstva in obrtnijstva na Kranjskem“ poroča gosp. dr. Poklukar. Društvo Slovenija, dasiravno politično društvo, je proizvelo to v narodno gospodarstvo spadajoče vprašanje, da bi se obrtniji in poljedelstvu v deželi koristilo. Predlaga, naj se voli odbor izmed društva, ki bi se pečal o rešenji tega pitanja in o tem poročal društvu. Dr. Costa pozdravi ta za deželo jako važni predlog, pa misli, da naj bi se poročevalcev predlog toliko predrugačil, da naj se odbor Slovenije pooblasti, voliti sposobne osebe, ktere bi prevzele z veseljem rešenje tega velevažnega vprašanja, kajti volitev v odbor ni le častna služba ali formaliteta, ampak zahteva vztrajajočo delavnost. Gosp. Horak izrazuje svoje veselje, da se je predlog objavil. On kot utemeljitelj podpornega društva pozna vse denarstvene zadrege malih obrtnikov, ve tedaj tudi ceniti ustanovo tacihi zavodov, ktere z veseljem pozdravlja. Tako je tudi storil pri ustanovitvi ljubljanske obrtnijske banke, ktera se pa do sedaj žalibože od nemčurske strani bolj kot sredstvo za agitacijo pri srenjskih in deželnih volitvah rabi, nego kot podporni zavod. Povsod po Kranjskem je hudo za denar in obrtnik mnogokrat niti 50 gld. ne dobi na posodbo. Govornik misli, da bi bajè bilo mogoče, da bi se s povečanjem podpornega društva in ustanovo filial v Rudolfovem, v Kranji in v Postojni odstranile denarne zadrege in bi se tako pomagalo obrtniji. Če bi se filiale vspešno skazale, bi se lahko pomnožile. S početka je sicer težavno, zlasti gledé oseb za uradovanje, ker je na deželi malo ljudi, ki bi poznali manipulacijo tacega društva, pa to je bilo pri podpornem društvu tudi tako, pa se je vse poravnalo. Od 700 deležnikov, ki so se takoj s prva oglasili, ostalo jih je samo 150, ki so vplačevali, in vendar je društvo z jako nizkim prvotnim kapitalom preteklo leto napravilo 217.000 gld. promete. To je gotovo veselo in malemu obrtniku koristno znamenje napredka. Da pa tako društvo more napredovati, treba da se več kapitala vloži in zaradi tega apelira govornik na vele-

častito duhovščino, ona naj bi ne le vlagala svoje denarje pri tacihi društvih, ampak svoj veliki vpljiv tudi porabila pri kmečkem stanu v ta namen.

(Konec prih.)

Iz Planine 20. januarja. [Izv. dop.] Omenjeno je bilo že v „Slov. Narodu“, da se je tukajšno županstvo, ktero edino v tem oziru pogumno postopa in se nikakor ne uklanja samovolji okrajnega paše, zaradi nemških dopisov obrnilo do deželne vlade, naj ta okr. glavarju Planinskemu zaukaže, da bo odsehnal zadovolil želji županstva in pošiljal mu slovenske dopise, razglase in odloke. To vlogo solila je nekaj časa deželna vlada v Ljubljani, — in da bi se stara polževa pot ne popustila, kuhalo jo je nekaj časa še okrajno glavarstvo, in denes — skorej čez štiri mesece spo-ljubilo se je g. Ogrincu poslati županstvu odlok, ktere-ga za denes priobčim brez vsake opombe; glasi se tako:

„Predstojništvo soseske Planinske se je s prošnjo od 7. oktobra 1870 št. 483 pri vis. c. k. deželni vladi pritožilo, da tukajšno c. k. okr. glavarstvo v svojih planinski soseski poslanih dopisih, razglasih in odlokih se ne poslužuje slov. jezika.

Ker predstojništvo posameznih dogodjajev (primerljajev), v kterih se je to zgodilo, ni naštel, je vis. deželna vlada ljubljanska z ukazom od 18. nov. 1870 št. 8597 omenjeno vlogo meni izročila ter poudarila, da se ima okr. glavarstvo pri poslovanji s slov. stran-kami po vis. dež. vladnih ukazih od 14. januarja in 21. julija 1870 št. 69 in 962 brezizjemno ravnati in da jim, to je, strankam in soseskam je prosto, dokazuje dotični dogodjaj, pritožiti se do viših uradov, ako mislijo, da se jim godi krivica, bodi si v obliki, v uradnem jeziku ali v obsežku rešenja.

To naznanjujem g. županu glede v začetku ome-njene prošnje vsled vis. dež. vladnega ukaza.

Ne morem si kaj, da bi ne pristavil še kratke opombice.

Županstvo in okr. glavarstvo, kot prva člena javnega življenja se najložeje sporazumeta, ako se pred-stojnik občine osebno in odkritosrčno obrne do okr. glavarja, ter mu razodene, kar zahteva. Ako ni zado-voljen z odlokom, naj se pritoži dalje. Tako postopanje imenuje svet postavno in vsaki sleherni, bodi si človek sam zase, ali javna oseba, mora podvreči se raz-sodbam pristojnih oblastnij. Zakotno zabavljanje pa in grdenje po časnikih ne vzroči drugzega kakor malo-marnost, sovraštvo ali celo srd do posameznih značajev ali do človeštva sploh. Eno in drugo ne koristi ne osebnemu ne javnemu občenju.“

Iz Šmarja 27. januarja. [Izv. dop.] (O k r a j n a p o s o j i l n i c a.) Naš okrajni zastop je v svojem po-slednjem občnem zboru 26. t. m. enoglasno sprejel pravila okrajne posojilnice. S temi se zaveže, da je

celi šmarski okraj s 6000 gld. porok za uložnine v društveno denarnico in da bo iz okrajne kase se vlo-žilo 1000 gld. brez obresti v društv. denarnico, dokler ta nima 2000 gld. svojega imetka.

Društvo bo vodil od okrajnega zastopa izvoljeni odbor 9 udov, izmed kterih mora najmanj pet v Šmarji stanovati. Udov bo troje vrste:

a) Ustanovniki, ki društvu ali podarijo 5 gld. ali 50 gld., brez obresti na 2 leti posodijo;

b) Društveniki, ki plačajo 1 gld. ustopnine in vsako leto po 2 gld. Ustopnina pripada društve-nemu zakladu (fondu), letna plača ostane imetek društvenikov in se vsako leto obrestuje. Ta letna plača tako dolgo teče, da ima društvenik z obresti vred 20 gld. v denarnici. Posojila dobivajo le društveniki.

c) Podpiravniki, ki svoje denarje na obresti ulagajo v društveno denarnico.

Posojila se bodo daval na hiše in grunte proti pravilni varnosti in na menjice.

Pri menjicah bo varšina:

a) dva akceptanta menjice;

b) zastavljeni kreditni papiri do $\frac{1}{3}$ borsne cene; in

c) zastavljeno premakljivo blago: žito, vino itd.

Intabulirani dolgovi se morajo povrniti v 20 letnih obrokih, posojila na menjice v 1 do 6 mesecih.

Društveni zaklad ali fond se bo delal iz ustopnin društvenikov, iz daril ustanovnikov in iz delov čistega dobička društvenega delovanja. Ta zaklad mora znašati najmanj 15% in najviše 20% vseh vložnin. Dokler ni dorastel do 10%, se mora ves čisti dobiček prepisati društvenemu fondu. Ko bi pa enkrat dobiček bil veči, odloči okr. odbor, za ktere občnkoristne namene se denar obrne.

Naslov društvu je: Okrajna posojilnica v Šmarji. V poslednjem 40 §. je odločno izrečeno, da le slovenske besede teh pravil so izvirne in da društvo rabi pri vseh opravilih in pismih le slo-venski jezik.

Ta pravila se bodo zdaj vladi v potrjenje predlo-žila in kakor hitro bodo potrjena, začne društvo svoje delovanje.

Želeti bi bilo, da bi tudi drugi slovenski okraji posnemali naš šmarski okraj in tako ljudstvu pokazali, da si tudi v gmotnem oziru lahko sami pomagamo brez tuje pomoči.

Iz Celovca, 30. jan. [Izv. dop.] „Trdnjavinega“ občnega zbora 29. t. m. udeležilo se jih je izmed 156 udov neki samo 50 društvenikov; dohajali so še nekteri proti koncu zborovanja, mislè, da je začetek še le ob 7ih, ob kteri uri pa je le čitalnica začela svojo ve-selico Vodniku v spomin. — V imenu društvenega pred-sednika, g. A. Poznika, ki je nas Korošce, svoje rojake s lanskim letom zapustil ter prevzel novo službo v Kranji, je zbor odprl društveni odbornik Wieser. Po

Listek.

Izpred sodnije.

(Konec.)

Če se slednjič pomisli, da je Helena Gaber k svoji tovaršici v zaporu Margareti Kolar rekla, da je srebro zakopala, tudi pri sodnji obstala, da je 1 gld. 80 kr. v bankovcih in šesticah zagrebla, nasproti pa še 30. aprila Martinu Intersu tožila svojo revo, da si niti soli ne more kupiti, da se njena lastna izpoved o vzetih 20 gld. s tem zneskom ne vjema in z več družih okoliščin se ne more drugače sklepati, nego da je Urša Gajšek po tolovajskem uboji našla smrt in da je Helena Gaber kriva tega zločinstva po §§. 140, 281, 268 kaz. zak.

Obtoženi France Gaber obstoji, da je omenjeni dan svojo živino v hlevu oskrboval; ko je čul Uršo Gajšek klicati na pomoč „Jezus, Jezus“ je prihitel in našel rajno v veži krvavo in omedlelo, pa še živo, nje-gova poleg stoječa žena mu je na vprašanje odgovorila, da je Uršo Gaber ubila. On ji je na to rekel, naj skrbi, da jo spravi na stran. Na odgovor žene, da ho-umorjeno spravila v klet, je šel zopet v hlev, popoldne z doma na delo in se je vrnil še le ob 10. zvečer. Duri so bile zaprte in še le po klicanji je prišla nje-

gova žena in ko jo je po Urši Gajšek vprašal, je od-govorila, da je vse v redu in še le pozneje mu razo-dela, da je truplo nesla v Voglajno. Na dalje se za-govarja proti sokrivdi in da bi se bil zločinstva udeležil.

Pa to njegovo ravnanje, ktero sam obstoji, ga dela sokrivega. Ne samo, da ni karal te hudobije, tudi ničesa storil ni, da bi bil rajno rešil, ampak ženi je celo prigovarjal, umorjeno spraviti na stran in jo s tem spodbujal k gotovemu zvršetku zločinstva. Po besedah svoje žene je moral biti prepričan, da bo rajno, če jo na bolj skriti kraj spravi, tem gotoveje usmrtila. Dalje je pripomogel k izvrševanju zločinstva s tem, kar sam obstoji, da je Martinu Intersu, ki je takoj po 12. uri prišel vas, zatajil svakinjo Uršo Gajšek, ga tako skušal spraviti iz kočè in vsako mogočnost odstraniti, da bi se rajna, če je bila takrat še živa, rešila. Razen tega udeleženja, kar je sam obstal, ga pa zadene tudi sum, ka je svoji ženi pomagal truplo nesti v Voglajno. Izve-denci namreč pravijo, da se na nogah umorjene ne pozna nikakoršno poškodovanje, kar bi gotovo bilo, ko bi se noge po tleh vlekile, tudi Helena Gaber nima to-liko moči, da bi bila truplo sama nesla, morala ji je tedaj pomagati druga oseba in to je le njeni mož France Gaber.

France Gaber je pa imel iz tega zločinstva tudi korist in dobiček, dognano je namreč, da je po zločin-stvu po krčmah popijal, moral tedaj imeti denar. Od kod bi pa bil denar dobil? Doma ga nista imela, saj si nista še soli kupiti zamogla, in zadnji zaslužek 1 gld. je prejel 16. aprila in ta je pri njegovem pijan-čevanju že davno splaval po grlu. Tudi je prav gotovo svojemu sinu, ki je pri vojakihi, pošiljal denarje. Kajti sin piše 26. majnika očetu in se zahvaljuje, da je že v kratkem dobil tri pisma, kterih nobeno ni bilo prazno. Sum zbog tega pošiljanja novcev leti le na Franceta Gabra ne pa tudi na ženo, ker le on pisati zna, ona pa ne. Slednjič ga teži tudi okoliščina, da je hotel zakriti vir, iz kterega je dobila njegova žena denarje. Trdil je namreč proti priči Francetu Gajšku, da sta v loteriji ambo zadela.

Če se z vsem tem še primeri oseba in razuzda-nost obtoženega Franceta Gabra in pomisli, da bilo zločinstvo, po kterem je bila Urša Gajšek umorjena, dovršeno z roparskim namenom, da France Gaber tudi ni imel uzroka misliti, ka ima njegova žena drug na-men, — tedaj je obtožba dovolj utemeljena, France Gaber je zločinstva tolovajskega uboja sokriv in zapade po §§. 138, 139, 140, 281 in 268 kaz. zak.

kratkem pozdravu je obširne poročeval o društvenem stanju in delovanju ter zdaj kot ob koncu prvega društvenega leta podal kratko življenjepisje našega društva od prvega njegovega početja po vrlem našem g. Vigletu. Dokazal je, da društvo kljub težavnemu začetku in kljub vsem drugim nemilim okoliščinam po Koroškem vendar ni bilo brez vsega uspeha; če ni nič drugega doseglo, spravilo je že prvo svoje leto dva za nas Korošce res važna in pomenljiva tabora na Bistrici in v Žopračah na dan. — Potem, ko je še denarničar g. Rosbaher kratko omenil dohodke in stroške, povzel je besedo g. Pezjak ter prav jedrnat pojasnil jugoslavenski program ter dokazal, koliko prida in dobička bi nam gotovo donesla jugoslavenska zveza. Zato je tudi zbor ta program veselo in živahno sprejel, kakor ga je pred kratkim že društveni odbor potrdil ter svoje misli zazodel v posebnem pismu na jugoslavenski odbor v Ljubljano. — Zmed posebnih predlogov, ki so se stavili in sprejeli pri zboru, omenim samo, da nov društveni odbor naj oskrbi priprosto spominek iz kamna na oba lanska pridišča, in naj si društvo prizadeva kar le mogoče pridobiti si društvenikov po vseh slovi. dolinah, ja slehrnih krajih ali pa, da na kmetih vsaj za-se napravijo posebna svoja društva, vse eno, pod katerim imenom, ali „katoliško“ ali drugače, da je le politično, ter se poganja za pravi blagor Slovencev. — Prihodnji tabor naj se po občini želi napraviti kje blizu nemške meje, kjer so Slovenci najbolj zaspani in kjer bi se ob enem meje stavile se pretečemu nemškutarenju. — V novi odbor so se izvolili ti le gg: Rozbaher, Vigle, Pezjak, Lambert, Einspieler in Wieser. — G. Pozniku izrekla se je telegrafsko hvala za vse njegovo prizadetje kot društveni predsednik. — Po dokončanem zboru sta došla 2 telegrama, iz Zilske doline in Belaške okolice.

Iz Zagreba, 26. jan. [Izvir. dop.] Včeraj bil je dan veselja za Zagreb in za celo deželo, bil je narodni praznik, ljudstveni blagdan! — Telegraph je prinesel namreč veselo vest iz Pešte, da se je baron Rauch banstvu odpovedal! — Ljudje so se zbirali v družbe, rokovali in objemali se, in drug drugemu čestitali za voljo te narodne sreče. Po nekkih ulicah videla so se na večer celo razsvetljena okna. Karlovec je pa bil ves sijajno razsvetljen. Ves drugi, ves novi duh je zavladal vsled tega dogodka med ljudstvom. Kaj ne bil saj nas môra več ne tlači. Sicer so se mnogobrojne patrole počasnih korakov po ulicah gori in doli premikale, pa to občega veselja ni motilo. Oblasti so se namreč bale, ka ne bi ljudstvo nad magjarone roko stegnilo. Ta strah je bil odvišen. Magjaroni so itak moralčno mrtvi. —

Raucha so strmoglavilo iz banske stolice njegove lopovščine, — strmoglavil ga je dr. Mrazović, ki je te njegove lopovščine pred svetom razkrival, — strmoglavila ga je znana razsodba vojniškega sodišča v Petrinji, in — strmoglavil ga je naval javnega mnjenja, ki je bilo, posebno zadnji čas, visoko proti njemu vzkipele! On je padel, kar pa ž njim vred ni padlo, to je politična situacija, v katero je on hrvatski narod zakvačil. On stoji denes pred sodnijo zgodovine, njegovo delo: politična situacija, pa stoji kakor Meduzina rosa glava pred hrvatskim narodom. Zgodovina bo Rauchu prisodila Herostratovo slavo, siromak narod bo pa na stvorjeni politični situaciji dosti dela in truda imel, predno jo bo za sebe na bolje preobrnili. Kar je Rauch v treh letih svojega banovanja podrl, to narod še v desetih letih ne bo mogel zopet popraviti.

Dasiravno Rauchov pad ni nepričakovan prišel, bilo je vendar še dosti takih, zlasti v Zagrebu, ki so mislili in pričakovali, da se bo Rauch ves opran in obrisan, in ves z glorio kraljeve milosti obsijan, iz Pešte nazaj v Zagreb vrnil. Še dan pred njegovim padom so se nosile baklje na gradsko večnico, češ! da bodo pripravljene za bakljado Rauchu v čast in slavo! Od vseh teh priprav za bakljado jo ostala samo: smola! — Denes pa, ko je njegov pad nedvojen fait accompli, začelo je beganje njegovih zadnjih pristavšev iz njegove vtapljajoče se ladije. Zdaj se očitno vidi: kakšne prijatelje, kakšne privrženike je on imel. Kdor ga le more, ga denes zatajeva. Nikdo neče več magjaron biti. Prvi Napoleon, ko so ga na morskno skalo,

st. Heleno imenovano, priklenili bili, našel je vsaj enega prijatelja: Bertranda, ki je prostovoljno to osodo ž njim delil. Rauch ga ne bo našel.

Meni dopisniku „Slov. Nar.“ je pa vendar iz nekega vzroka žal, da je Rauch padel. — Skoz cela tri leta podajal mi je dopisnega gradiva v izobilji, in to je razlog, zakaj se ne rad ž njim razstajam. V Rauchu sem zgubil kapital, ki mi je obilno obrestov nosil. Gosp. profesorje: Mandeljca in Macuna, in bivšega Zagrebškega kolodvornega nadstojnika Vošnjaka, ktere je Rauch zavolj mojih ježastih dopisov ne dolžne in ne krive preganjal, pa zdaj lepo zamere prosim, ka so moje pregrehe na sebe vzeli, in tako škodo trpeli.

Rauch bo s svojim padom tudi svoje doglavnike seboj potegnil, kar tudi drugače biti ne more, kajti obadva sta kažnjiva: tisti ki je kradel, in tisti, ki je vrečo držal. — Za Rauchovega naslednika imenovan je dosednji naš ministar Koloman Bedeković, rojen Varaždinec. Pred Rauchom ima to prednost, da je prvič pošten, — da drugič svoje dostojanstvo ne bo za osebne dobičkarije in lumparije zlorabil, — in da bo tretjič zopet red v deželno upravo, in pravico v sodnije vpeljal, ki je pod Rauchovim banovanjem v tako grdo ime prišla. Na Bedekovićevo mesto stopi kot hrvatski ministar slavonski „spaja“ Petrica Pejačević. Kakor se čuje spada on k tistej politični stranki, ki jo Magjari za starokonservativno imajo, kar po prilici toliko pomeni kakor če bi rekel: stari Kranjec. — Kot novi banovi doglavniki imenujejo se: Šuhaj na mesto Zlataroviča, in Štefica Hrvoić, poznani popoldnešnji Demosthenes, na mesto Poglediča. Ta zadnji je strašno slaba akvizicija. Brž ko ne, ga je to Bedekoviću priporočilo, da je tudi on Varaždinec. Sicer je pa njegovo naimenovanje denes zgolj le neverjetna govorica. Za Žuvičevega namestnika se še nobeden ne imenuje, iz česa pa še ne sledi, da bo ta per kateksoken „majstor“ svojo osebo iz te magjaronske povodnji rešil. Vse te premembe so pa sicer bolj osebne kakor politične.

Politični razgled.

V delegacijah hitro nadaljujejo izvenredni proračun 60.000.000 glđ., s katerimi bi se imeli poplačati enkratni stroški za povečanje državne vojne moči. Tira se tam mnogo nemške, mnogo vojaške politike; avstrijske pogrešamo, torej najraje o vsem molčimo. Tirjani denar se pridno dovoljuje in posamezni delegati dosežajo, da se njih govori tiskajo, med tem ko bodo novi davki tiščali in pritiskali avstrijske narode.

Grof Potocki je poklican na cesarski dvor v Pešto, kjer se bode še enkrat poskusilo njemu izročiti nalogo, naj sestavi novo ministerstvo. V ustavovernih krogih so se zadnje dni bajé dogovorili, da se hoté Potockijevi politiki gledé Galicije nekoliko približati. Ponudili bodo namreč Poljakom nekaj koncesij za razširjanje deželne kompetencije pod tem pogojem, da Poljaki poprej v državnem zboru glasujejo za neposredne volitve, ki bi se imele povsod torej tudi na Gališkem vpeljati.

Iz Zagreba se poroča „Zatočniku“, da so v Pešti poskusili atentat na Andrassy-a zaradi zveze z Nemčijo in da mu Magjari zaradi Rauchovega odpusčenja kličejo: Proč z Andrassy-em!

Iz glavnega nemškega kvartirja se je 30. januarja poročilo o zadržaji p a r i š ke kapitulacije, da se je pomirje za Pariz takoj začelo, v drugih okrajih še lo 3 dni kasneje. Med pomirjem imajo Nemci 25 departementov v svojih rokah, v kterih živi nekaj čez 12 milijonov Francozov. Kdaj se začne pomirje za Cote d' Or, Doubs, Jura in pri Belfortu, to še ni določeno. Med tem se v teh krajih vojne operacije nadaljujejo, tudi Belfort se dalje oblega. Pomirje velja tudi za brodovje. Vse trdnjave okolo Pariza se morajo takoj izročiti Prusom, mestni okop se razoroži. Linijske, morske in mobilne čete so vojni jetniki izven 12 tisoč mož za notranjo varnost. Vojni jetniki ostanejo med pomirjem v mestu. Nacijska garda in žandarji obdržé orožje. Prostovoljni strelec se morajo razpustiti. Prusi bodo pomagali, da Pariz dobi živeža. Pariz plača v 14 dneh 200 milijo-

nov frankov kontribucije. Nemški vojni jetniki se zamenjajo za ravno toliko francoskih.

Novi nemški car se vrne te dni v Berlin.

Po francoskih mestih se še vedno krepko oglašajo proti pomirjenju. Vladna delegacija v Bordeaux je tudi proti miru, kar kaže pismo Gambette na vlado v Parizu, v kterem tirja natančnejih poročil o sedanjem položaji. Gambetta se v pismu vede, kakor da bi o zadnjih dogodjajih nič ne vedel. Pariška vlada, namenjena skleniti mir, je vladnemu oddelku v Bordeaux hitro odgovorila, da bordoški vladni oddelek ne sme več samostojno postopati, da je torej toliko kakor odstavljen.

Pravilo se je, da je bila Bourbakijeva armada prestopila na švičarska tla. Telegrami iz Karlsruhe pravijo, da to ni res.

Iz Pariza naznanja telegraf, da je mesto čisto mirno, da je Bismark začasni vladi dovolil, da se sme posluževati pruskega vojnega telegrafa tudi za šifrirane depeše.

Londonska konferencija je v soglasji vseh udeleženi vlad zopet prestavljena na 14 dni.

Razne stvari.

* (Mariborska čitalnica) ima 4. t. m. ob osmih zvečer občni zbor.

* (Nov otročji „bavbav.“) V Kamnicah poleg Maribora otrok ne strašijo več z volkovi, divjimi možmi itd., ampak z gospodom državnim poslancem C. Seidelnom. Matere svojim otrokom veleajo: „Če ne bodeš tiho, pa pokličem Seidelna.“ — Pri zadnjem branji v nečem vinogradu mariborske okolice delavci niso hoteli piti jabelčnika, dokler se jim ni zažugalo s Seidelnom.

* (Trinajsta slovenska predstava) dram. društva v deželnem gledališču v Ljubljani bode v nedeljo 5. februarja. Igrala se bo prvokrat nova poslovenjena znana Nestrojeva čarobna burka s petjem v 3 dejanjih: „Hudobni duh Lumpaci-Vagabund“, ktero je poslovenil in deloma podomačil g. J. Alešovec. Gotovo bode ta, akoravno stara, vendar le vedno še na nemškem gledališču rado gledana burka. pri svojem debutu v slovenskem jeziku privabila posebno množico gledalcev. Za pustni čas pripravlja se, kakor čujemo, zopet več resnih igrokazov k predstavljanju, med drugimi „Jamska Ivanka“, izvirna igra s petjem v 3 dejanjih in nova izvirna drama v 4. dejanjih „Hudi Kljukec“.

Glasovi izmed občinstva.

(Za zadržaj in obliko tega predela ne prejemamo nobene odgovornosti.)

Nemškutarski volk: Odkar je po novem letu le samo enkrat prišel „Slobodni Slovenec“ kakor zgrabljivi volk v ovčijem oblačilu za slovensko versko srce, ki je potem nekaj od slabe hrane nekaj od neslane svobode na medlevci umrl, nam je došel nemškutarski volk — ne v ovčijem oblačilu — „Gratzer Tagblatt“. Vsakteri srenjski župan kakor tudi g. učitelji Kozijanskega okraja — kar se na pošti vidi — dobiva po sili imenovanega tihotapca poredno na dom. Ker pa je za naše slovenske župane ni v dostojnem oblačilu, — in tudi močno grdo svojo blatno grlo po duhovščini in verskih resnicah odpira, mu damo tukaj očitno za vselej slovo, naj se nam zanaprej s svojo nenazočnostjo odlikuje. Eden za vse.

Listnica vredništva.

G. Srakoper v T.: Namenjeni smo tiskati oba Vaša sestavka in jako nas obvežete, ako jih pustite nam, in ne tirjate, da jih pošljemo tje, kamor ste jih zdaj namenili. Prosimo odgovora. Hvala za zadnjeposlano. Vam in tovarišu lep pozdrav.

Vsem tistim, ki si glave belijo zaradi razmerja med g. dr. Zarnikom in menojo: Izjava, ktera mene očitno „Esel“ itd. imenuje in pod ktero je hudobija podpisala dr. Zarnikovo ime, je tiskana v „Zvekanu“, a ne v „Agramer Ztg.“ Dr. Zarnik mi je prvi pravil o tej pokveki in mi ob enem izročil oster in obširen protest proti taki zlorabi njegovega imena. Jaz protesta nisem tiskal, ker se mi je stvar premalo zdelala in ker sem mislil, da z vredniško opombo opravi tudi pri tistih, ki so dr. Zarnika takih neotesanosti zmožnega držali in

sicer v času, ko se je njegov podpisal „listek“ tiskal v „Slov. Nar.“ Ker pa še vedno ni miru in se zopet in zopet tirjajo pojasnila, moral sem to tukaj še enkrat povedati. Psovanje se je tikalo moje osebe; če sem jaz dr. Zarniku javno spričeval, da on ni v nobeni zvezi s to stvarjo, moral sem imeti dovoljno poročstvo za to. Komur se to ni zadosti, naj se potruži v Maribor in videl bode, da z dr. Zarnikom prej ko slej najbolj prijateljsko občujeva in najina navadna družba bode mu povedala, da sva se jaz in Zarnik z drugimi vred en cel večer na vse grlo smijala neukretni „šali“ magjaronski. A. Tomšič.

Oznaniilo.

Kot dodatek k ožnanilu v „Slov. Narodu“ javljamo, da je g. Ljudevit Treo odpuščen z vso častjo.

Glavni zastop vzajemno zavarovalne banke „SLAVIJA“ v Ljubljani.
Č e r n y.

„Slavija“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
izposojuje kavcije
za državne in zasebne službe

z najcenejšimi pogoji in proti dvanajstletni amortizaciji, ónim prositeljem, ki se zavarujejo na smrt z najmanje 1000 gld.

Natančnejše sporočila podaja

Glavni zastop vzajemno zavarovalne Praške banke „SLAVIJA“ v Ljubljani.

(2) Jan. Lad. Černy,
1. tajnik.

Raspisana služba.

V okraji slovenjegraškem je razpisana služba izprašanega živinskega zdravnika

z letno plačo 300 f. Prosilci za to službo, ki morajo biti zmožni slovenskega ali katerega drugega slavenskega jezika, naj svoje prošnje s potrebnimi spričevali vred do 21. februarja t. l. izročé podpisanemu okrajnemu odboru.

Ker daleč okolo ni nobenega izprašanega živinskega zdravnika, sme si tak obetati izdatno privatno prakso.

Okrajni odbor slovenjegraški,
1. februarja 1871.

(1)

„Slavija“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Izkaz sklenjenih zavarovanj

za čas od 15. vel. travna 1869 do 15. prosinca 1871.

Oddelek	O b s e g	Število členov	Zavarovana istina	Zavarovani dohodki	Vpisana istina	Zavarovalnina v gotovosti		Zavarovalnina v menjicah		Vplačane vloge		Postranska priplačila		Š k o d e	
						gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
I.	Zavarovanje istine za doživetje . . .	147	111.300			5.415	99					282	22		
II.	Zavarovanje istine na smrt	9.683	4.876.297			130.457	94					14.551	61	5400	
I. in II.	Zavarovanje dohodkov	14		2500		783	86					21	88		
III.	Vzajemno podedovanje	8.882			4.206.077					288.763	50	14.723	54		
IV.	Zavarovanje proti škodam požara .	13.086	15.174.555			98.228	79	227.436	32			15.841	85	10.386	37

Vsega vkup je štela „Slavija“ od 15. vel. travna 1869 do 15. prosinca 1871 — 31.812 členov z zavarovano in vpisano istino gld. 24,388.729 — „ — kr. Prejemkov v vseh oddelkih je bilo v gotovosti gld. 523.650 „ 03 kr. — in v menjicah gld. 227.436 „ 32 kr. — med tem ko vsa škoda za ta čas obnaša samo gld. 15.786 „ 37 kr.

Papirji, obiskalnice, pečati in druge pisne priprave, najboljše blago po sledeči prenoski ceni.

Geslo kupčije: Tudi za malo denarja se lahko kupi dobro blago.

Francoski papir za pisma

v katero se zastopj vtisne vsako ime, črke in krone.

100 listov osmike, fini, beli . . . gld. — kr. 45
100 „ angl. rebrastega ali liniranega „ — „ 65
100 listov rebrastega v vseh barvah „ — „ 75
100 listov četvorke, fini, beli „ — „ 85
100 „ angl. rebrast in liniran „ 1 „ —
100 listov, zavitkov, osmerke, beli „ — „ 50
100 listov, zavitkov, osmerke, rebr. močan papir „ — „ 50
100 listov, zavitkov, pisanih rebrastih „ — „ 55
100 listov, zavitkov, znotraj ostekljenih „ — „ 60
100 listov, zavitkov, za četvorko, rebr. močan papir . . . „ — „ 65
Dve lepi črki s krono v običnem barvotisku veljati na 100 listih 30 kr., za 100 zavitkov 30 kr.

100 obiskalnic

na dvojno lakiranim papirju, najfinejši kamotisk, najnovejša pismenke, 1 gl., ravno take, fineje, s črnim tiskom 50 kr.

Jeklena peresa

Regulator-peresa za vsako roko in papir, 12 peres kr. 24
12 angleških, najboljših 12 vrst . . . „ 10
12 ducentov (1 karton) omenjenih vrst „ 80
12 „ Aluminium-peres, proti rji zavarovani „ 80
1 ducent kavčukastih peres, po svoje izvrstnih „ 10
1 ducent svinčnikov, dobrih, kr. 10, 15, 25, 35, 45.
1 ducent peresnih ročajev, kr. 10, 15, 25 80.
Jako spretni so novi mašinski svinčniki: ni jih treba ostriti, tudi se ne lomijo, 1 svinčnik v les vdolan 10 kr., v kost 15 kr., 1 svinč. s peresnim ročajem in nožem 90 kr., 1 kapsula s tekočino za 3 mesece 10 kr., 1 kos union-radir-gumi za svinec in tinto 5 kr.
Najlepše izrezani pečati s krasno pisavo. 1. pečat z 2 črkama s finim držalom 50 kr., krona velja 30 kr., cela imena po ceni.
Preše za visoko iztisnjeni tisk z imenom lepo delane f. 2.80, 3.50.
Stampilije s kositarjevo škatljo, mastjo in ščetom 4 f. 50.
Najnovejša stampilije samo o o m a k alnice napravijo 1000 iztisov, ako se mašina samo enkrat namoči, najprikladnejše za

pisarne in urade, 1 šk. z najfinijem izrezom 6 f. 50.

Nepokončljive elastične tablice za računanje po 5, 10, 15, 20 kr.

Najlepše karte za godin gratulacije, krasno izdelane po 5, 10, 15 kr., posebno lepe z vedno dišečo blazinico po 20, 30, 40, 50 kr.

Pisne mape

majhne, osmerne brez oprave s zaporo f. 1.20, 1.50, 1.80. Take z vso opravo po f. 2., 2.50. Zunaj in znotraj umetno izdelane po f. 3.50, 4, 4.50. V veliki četvorki brez oprave po f. 1.80, 2.50, z vso pisno opravo po f. 3, 3.50, 4. Umetno izdelane po f. 4.50, 5, 5.50.
Pečatne marke za pisma, katere so zaradi svoje priročnosti, cene in varnega zapiranja boljše, nego oblati in vosek, najlepše delo z vsakojako firmo, grbom, imenom, monogramom, 500 mark po gld. 1.20, 1000 mark gld. 1.80.

Papeterije.

Lepo oskrbljen zavoj, napolnjen z raznimi krasnimi papirji po 25, 35, 50, 60, 80 kr., gld. 1.
Praktično dober kup darilo je nova pisna garnitura iz vlitiga bronza, sestavljena iz 10 kosov: 1 tintnik, 1 peresni ročnik, 1 peza, 2 pisna svečnika, 1 termometer,

1 ročen svinčnik, 1 škatlica za netilo, 1 obri-salo, 1 obešalo za kinč ali uro. Vse prav krasno izdelano in velja samo 8 gld.

Najbolje črtavno orodje.

1 škatlica 80 kr., gld. 1, 1.20, 1.50; 1 škatlica popolna gld. 1.80, 2.50, 3. 1 črtavnik 30 kr., 1 cirkelj, majhen, 30 kr., velik 40 kr. Globusi po 50, 80 hr., gl. 1, 1.50, 2, 3. Škatlice s tušom, napolnjene z najlepšimi medenimi barvami po kr. 30, 50, 80, gld. 1, 1.50, 2.

Listnice

lepe po kr. 10, 15, 20, v usnji kr. 25, 35, 50.

Najfinejši pečatni vosek z vonjavo, rudeč po kr. 8, 10, izvstven v raznih barvah po 10 kr.

Novo iznajden tintni prah, kteremu je treba samo vode primešati, da se dobi najbolja leskeča tinta; škatljica po 20 kr.

Izgledi za navadne in kaligrafične vaje v pisanji dobri za učitelje in učence. 1 sešit male oblike z 12 pis. kartami velja 10 kr., 1 sešit velike oblike s 30 krasnimi pisavami 65 kr. — Izgledi hitro naučiti se risanja, najnovejša metoda, za začetnike in diletante v različni izbirk 1 sešit 10, 15, 25 kr.